

اسلام دنیاسی

خالد

سنہ	پنجشنبہ	جاذی الاول	۳۳۱	عدد
۱	۲۸	مارت	۳۲۹	۳

اسلام دنیای مناسبتیه

بو نام ایله نثر ایدیلن جریده فریده می
کوردیکم زمان آزر وقت ایچنده-ینه ماطوغراف
سرعتیه پیش چشم عاجزانه مده رسم کچید بیان
خاطرانی شو وورقاره به نقش، ترسیم ایله یورم .
اولا جزء اولی دوشوندم، بوتون مشتقات
مستعمله-نی آن واحده خاطر دن کچردم بک
خوشمه کتدی . هر رندن بر درلودوق آلدیم،
صفا بولدم، بناء علیه بورایه قید ایندم . ماده
اصایه بی، جوهر حروفی اقرازا ایله (س، ل، م)
دیدم بونی سینک ولامک ده فنجی ایله او قودم
مال ایلروده تسلیم ایدمک شرطیه باره سی پیشین .
بانقه معاملاتندن دها فائده لی کوزل آلیش
ویرش معناسی افاده ایندی . زو کورتک زماننده
ایدی . بک خوشمه کتدی . ذاتاً احکام شرعیه
عمومینه خوشدر .

سینک فنجی ویاخود کسری، لامک سکونیه
او قودم حربک ضدی کوزل بر مصالحه وباریشیق
اولدی . نتیجه اعتباریه استفاده سی دها چوقیدور
نهدر ؟ بو کونکی محاربه دن بو کله نک دلالت
ایتدیکی صلح وباریشمه ده خوشمه کیدر کبی
اولدی .

سینک ضمی ولام مفتوحه، شده ایله او قودم
اوجای امنیه، محل سلامت چیقاراجق بر مرفقات،
بر مردیوهن اولدی .

ترقیاته، تعالیاته، تکملاته بک جوق احتیاج
جزی تقدیر ایده بیلمش اولمالی یم که اولک ده
مضمونندن بک محظوظ اولدم .

آخرینک اوست طرفه بر الف علاوه ایده رک
سینک، لامک فتحیه او قودم . بوتون اهل ایمانک
بری برینه دعای ویکدیگری تطبیفاً و خاطر لری
تطبیفاً نحت قولیه لری وارد خاطر اولدی .

حقیقه بک شمولی، جوامع الکلم در . بر
جمله دعایه اولدینی جهته بک زیاده جالب متونیت
اولدی .

عین لفظک دارالسلام و السرور اولان جنت
ایچنده جناب رب العزمتک اهل ایمان قولمینه
لطف اندر لطفی اولدینی ذهنته تبادر ایدنجه غشی
اوله یازدم .

ملکرتک، فرشته لرنده عین جمله دعایه ایله
ارباب نعیمی تطبیف بویوره جقلری خاطر مکلنجه
دخی بک آز سویندم .

هله لفظ مذکورک هر درلو رنج، المدن ،
درد، کدردن، ستمدن، چشید بلایا، مصائب،
مکاره، متاعیدن، مشاق، مزاحدن، آفادن،
عاهاتدن، احوال عرساندن، دها بیلنمز نهلردن،
نهلردن سالم و آزاده بر دار الصفا و السرورک
اسمی اولدینی دوشونجه اللهم یسر لنا دیدم .

قناسز بقا، افتقارسز، احتیاجسز غنا،
ذاتسز عزت، دردسز محنت، ظاهری و باطنی
آفادن سلامت آنجق او دارالسلام و السروره
مخصوص اولوب رب العزمه اورایه دعوت بویور.
ویغندن بویله بر محل داکشا، بویله بر جای
فرح فزایه جان آتمق، اویله بر محل امن و سلامت
باشامق عجبا کیمک خوشنه کیمز ؟ بوکا کیم
امرئز ؟

لفظ مذکورک برده هر درلو اکسکلکنده

یوانده چاشمه قدن حقیقی بر ذوق بولدقلرندن
عمرلرینک صوکنه قدر کمال شوق ایله چاشمش
و بزم کی اصلا یاسه ، حرمانه ، نومیدی به
مغلوب اولامش ، الحق تشبک اری و اهلی
اولدقلرینی اثبات ایش و جهانه ده تسلیم و تصدیق
ایتدیرمشلردر .

ایشته بو ذوات ذوی الاحترام یعنی انبیای
عظام ، رسل کرام علیهم الصلاة والسلام قوملرندن
حقارت کوردیجه اولنله ایلاک ایتمهک اولنلرک
دیجه ، دنیاچه محتاج اولدقلری شیلری اولنله
اوکرمکه چالشدیلر .

اولنلرک بک صووق ، مناسبتر لکترینه ،
بک بد معامله لرینه ، بک جاهلجه سنه اولان مقابله
لرینه هب صبر ، ثبات ، تحمل ایتدیلر .
یاسه قتوره ، نومیدی به قایلما دیلر . تشبک
اری ، اهلی اولدقلرینی آکلا تیدیلر . آکلامایانلره
فعللاً کوستر دیلر . نمونه اولدیلر . دنیانک
معناسی ، ماهیتی کاینینی تقدیر ایتدیکلرندن
جرخک عکسی وقوعا سندن ، دورانک عدم
مساعده سندن ، فلکک احوال نابجاسندن دور ،
دراز بحث و شکایت ایتدیلر . ورثة انبیا اولان
علمای کرام ایسه دنیانک احوال غیر لایقه سندن
آز جوق شکایتده بولندیلر . فقهای عظام ایسه
هرشی کی بونیده اعتدال دم ایله محاکمه ایتدیلر ،
بوکا دأرده احکام وضع و استنباط ایدیلر .

ریم اولنلرک سیرینی مشکور ایله سون !
حکما دنیا حقنده بک مصیب مطالعانه
بولنش و دائرة عقل ، حکمتده جیداً مهم
نصیحتلر ، بزم کی زواللیره بک بیوک مدار

شانسه شین کتیره جک ، لکه سوره بیه جک
بوتون عیدن ، فنا و زوال شایه سندن منز
و متعالی اولان خلاق عالمک نام جلادت اتسامی
اولدیفنی خاطر لایحه بویه بر معبود مقدسه
برسنش ایلک آنجق ارباب عقل ، اصحاب
بصیرتک کاری اولدیفنی ، هر بر قوله نصیب
اولیه جفتی دوشوندیده بر مدت بویوک بر حظ
روحانی ایله محظوظ اولدم قالدیم

خلاصه ، افعال ، تفعلیل ، افعال صیغه .
لرینه نقل اولدقجه بیک درلو معنائی مفیده
وبلیغه سی تجلی ایدر .

دنیا : ادنی ، احقر و اضعف معنای لرینه
قوللانیلان ادنی کلمه سنک مؤتیدر . و دکر سز
حقیر ، ضعیف ، مدتی آز فانی بر جهان ،
بر دار محنت ، بر دیدشده ، بر مبارزه میدانی
دیمکدر .

ادنی : قرب معنانه اولان دنودن مشتق
اولنجه دنیا : آخرته نسبتاً صوکی بک یقین
اولان بوقانی جهانک بر صفت کاشفه ، واضح سی
اولور . چونکه ادنی ، دنیا هر ایکسی افضل
تفضیل اولمغله صفت کندیلرینک لازم غیر مفارقیدر .
معناسی هر نه اولور سه اولسون تائینی ،
مؤنت اوله رق ایرادی هر حالده اولنک قیجه لکنی
صراحة آکلاتیق ایچوندور .

حقیقه دنیا بک جوق عقلایه ، بک جوق
حکمایه قهر ایتشدور . هله دین دعوتجیلری
دنیا ده اذادن ، جفادن ، محنتدن ، مشقتدن ؛
بلادن ، مصیبتدن ؛ باشه برشی کورمه مشلردر .
اوزوات کرام ایسه حق اوغورنده ، حقانیت

مخبر لر یزك

قسطونون :

كوندرديكك (اسلام دنیای) نى بويوك
برمنونيتله قبول ايتدم . بوتون خلاصه مساعى
وغايه كزى اوراق فقط بك معني دار بر دستورله
افاده ايدىيورسكنز .

آجى حقيقتلر اعتراف اولونمديجه اصلاح
مكن اوله من .

اوت قرده شم ، بوكونكى مقدراتمز ميدا .
نده ... يارينكيلر ايله بو حائل دوام ايتديكى
مدتجه بوندن باشقه بر نى اوله ميه جتندر .

اعتراف قصور اك بويوك بر مزينتدر .
دينليور ، نفسى بو مزينتله سولنديرمش قاج
كشيمز وار ؟ .. بوده بر مسئله ...

بوتون بو حقيقتلر فردى حياتمزه منحصر
قالسه يدى ، هيچ شهميز نظر مساحه ايله
كوروله بيليردى ، فقط جمى حياتمزه جيمتمز ،
ايشته اعترافه اك مستحق برخسته لغمز ده ...
زده خسته لق ، علمى آرايورسك ؟ ..
صاغلام بر عضوه مالك دكلزكه ، جوروك
عضولرى صاعنه صاواشلم .

آجى حقيقتلرى اعترافى كنديتمزه مساك
اتخاذ ايتديكمز دقيقه نظريتمزه ديكيلىن اك بويوك
بر مسئله نى دينمز تشكيل ايدىيور .

بجريكمنك ، جهالت ، حماقت يوزندن
اويكتنا وئلسز اولان مقدس دينمزه اوقدر
بويوك بهتانلر ، افترا ايتديرديكه ، يارين نزد
الهيده بومسوليتلرك آلتندن نسل چيقه بيله جكمى
ايمانلى بر مسلمان روحيله دوشونورك معذب

تسلى اوله جق او كوتربايشلر و كلام الحكماء حكما ،
الكلام ، فحواسنه لابق سوزلر سويلشلردر .

ادبا ، شعرا ايله دنيادست شكائى كنديلرينه
برنوكنمز سرمايه ، برنوكنمك بيلمز خزينه
اتخاذ ايتمش ، بر جوغى بو خصوصده وادى
خيالات ، اوهامه صابمش كيتمش ، بر قسمى ده
درر حكمتى رشته نظمه چكشدرلر . بو بابده
شاعر روم ضيا پاشا مرحومك كرك تركيب .
كرك ترجيع بندنده كى شو اشعار حكيمانه لرينى
بورايه يازمقدن منع نفس ايده مدم :

« بك رنكنه آلدانمه فلك اسى فلكدر .
وزيرا فلكك مشرب ناسازى دونكدر ؟ »

§

يارب ! نهدر ؟ بودعردم عمر مرد ذوقنون :
اولش بلاى عقل ايله آرامدن مصون .
يارب ! بچون ؟ بو عرصه ده هر شخص عارفك :
مقدار فضله كوره دردى اولورفزون .
هرمانى سوبه عطف نگاه ايتسه يحضور ،
هرمانى شبنمه صرف خيال ايتسه عقلى دون .
كوياكه بويجه محنت آرز كلوب اولور .
برده تحكم جلا ايله بانمى خون .
بيلمه كه مقتضاي نظام جهانيدر ؟
دائم جهانده جاهل اولور مسعدت نون .
جارى جان جان اوله ايدر بوقاعده .
براحق دنيه اولور اهل دل ذبون .
نادان فراز عزو سعادتده سر فراز .
دانا حضيض عجز ومذاتده سر نكون .
نادانى كام پروريدر طامع بلند .

اهل كالى سائل ايدر بخت واز كون .

§

« برنطره ايچن چشمه برخون فادن .
« باشين آلاماز بردخى باران بلدن .

سيد غازى : عبدالرحمن

اولویورم .

جانم نلر دیدیرتمک ، نلر ؟ .. محضا
بزم حیوانلغیز یوزوندن حاصل اولمش ذهبا -
بلرک اک بویوکنی دشمنلریمزک کسکین بر سلاح
کی دایما علیهمزده قوالاندقلری (اسلامیت
مانع ترقیدر) سوزی تشکیل ایدیور .

بز بونی ایشیدنجه پک جاهلانه بر فرط
محبتدن اوله جق ، قیامتلقوباریورزه کویوریور ،
کویوریوروز .

آنی اما .. آکوزوم ، او سوزی سویله -
یہن آدملر سہنک دینک بر طاقم احکام علویہ
ومقدسہنی احتوا ابتدیکنی نرہدن ، بیلینلر ؟
او ، تافاسدن ، چینه قدر یایلمش اوچبوز
میلیونلق بر کتله معظمه اسلامیهنک حاله باقیور ،
نظرینی نرہ توجیه ایتسه بر خرابه ، نرہنی
یوقلاسه بر فقر ، بر سفالت ، بوتون بونلرک
اوستنده قرہ بر قوش کی قتادلرینی کرمش
قوس قوجه بر جهالت کویوریور ، همان هر
طرفده عینی اولان بو آجیلقلر قارشیننده
او قرارنی ویریور ، واسلامیت مانع ترقیدر ،
دیوب کچور ، اوندن اوتہسنی تدقیقه بیله
لزوم کورہور ، بوسوز بزم قولاغمره ایریشنجه
قالقیوروز ، واونی سویلیهن خاطر ایتمش ،
اسلامیت بالعکس فوق العاده ترقیورور بر دیندر ،
فقط نه چاره که ؛ قباحت هپ بزده یاغمرہ - نی
کوکاره چیقاریوروز ،

پک آنی ، پک کوزل ... عجبا بو صرف
بزه غاند اولان قباححت دهانه وخته قدر دوام
ایدهجک ؟ بز ؛ هیچ آدم اولمه ، دینمز دایره -

سندہ بر انسان کامل اولمه چالیشمہ جقمی بز ؟ ..
بو قباححتدن تقسمزی تزیہہ هیچ غیرت
ایتمہ - جکمی بز ؟ .. بو قدر بسیط بر محبوریت
دینہ مزہ اولسون اتباع حرکت ایتمه جکمی بز ؟ ..
ایسته بجده اولدیرن بو دوشونجه در .

اعتراض ، فوران ، اسنی تعصب قویدوقلری
واجمی بوش بر مقوا قوطودن باشقه بر شی
اولمایان او معهود هیجک ، تکفیر ، الخ ...
الخ ... هبی بزده فقط بر فائدہ عملیه ،
بر جهده ، بر اقدامه کلنجه هپمزده یاسا
بو اولدیمی یا ؟ ...

انصاف ایدیلین ، خارجدن بزنی تدقیق
ایدن بر نظر الیمزده کی کتاب مینک او قوجه ،
اولو ، بوتون بویوککلگردن دهبا بویوک اولان
(لیس للانسان الاماسی) کی قطعی ، شدید
بر دستور معظمی حاوی اولدوغنه ، محیطمزده
دایما دالغہ لاتان هوای عطسات و آغزینہ قدر
دولو اولان قہوہ خانہلری کورورده نصل ایسانیر ؟ ..
ملکتمزده او قومه یازمه بیلهنک عددی
یوزده بشی کچمزکن او نظر بزم الیمزده (هل
یستوی الذین) کی بویوک بر قانون
بولونه بیلهجکفی نصل خاطرینہ کتیرر ؟ .. آہ ...
بودردلر ... نه قدر آجیدر ؟ ..

آنی سن بزنی اصلاح ایت .. بزه بر آز
غیرت ، بر آز انصاف احسان ایله ...
جانم بزه اوتانماز آدملر ؟ .. بن کندی
حسابه ، تقسیدن اوتانیوروم . بوتون بو
اویونلرقلریمز آرمہ سندہ آزجق بر طوتار
بریمز ، ایکنه اوجی قدر دوغرو بر حرکتیمز

شکلیت!

فریاد وجدانی!

مکتبک زک همان هر برنده ، بالخاصه مقرر خلافت
مبذولاً بولان اجنبی مکتبک منقذ و مضررتدن
شهره سز شمدی به قدر جوق بحث ایدلش و علیهداری
قدر اولسه بیه آرز جوق طرفدارلرده یولخسدر ،
علی الخصوص او مئوساتدن فیض آلان ، استفاده
ایدلرک اکثری مشع معرفتلی مدافعه ایتکی بلکه
بر وطنه وجدانیه یلمشدرده ...
فی الحقیقه ، مئوسات مذکورده مکتب اولقدن ،
یعنی علم و معرفتک نشر و تعمینه خدمت ایتکدن
یشقه بر امل ایله تأسیس اولخامش ، مضمویات ایله
مادیاتک مبادله سه واسطه اولقدن ، یعنی بزه علم و فن
و بروب ، بزی مئنا تهجیز ایدوب باره سری آلفدن
غیری بر مقصد تمیق ایتمهش اولملر ایدی : نه
بز ، نه ده بزدن اولکیملر بوکی دارالمللر حقند ،
علیهده سوز سوبله مک بدبختلکته معروض قاناز
ایدک .

صرف کندی عائله و مکتبلیتک نقصان تربیه -
لری یوزندن بر روح ملی و دینی آلامایان ، طوغری
تعبیر ایله املز « ایدم آلمز » یقین اولاد
وطن ، بوکی مؤسسلرک تأثیرات و تقیایلهده یو-بتون
حسیات ملیه لری غیب ایدوب کینشک نهکله لری
معروض قابورلر .

ایشته بوخصوصده آلوب عیناً آتی به درج ایتدیکنز
ورقه ده ، تعلیم و تربیه ، فضیلت رحله لری ظن اولنان
صره لرده غیرتلی باباسلر طرفندن اجرا اولنان
معنوی ، وجدانی تضیقلرک آشکار کورلکده در ...
بز - وزی اوزانغه اوزم کورمه یوب همان
خدادن دیلهرز ، که دوچار اولدیغز بوتون فلا -
کشلر ایله برابر شو کرداب معنوی دن ، شو
اسارت غلبه دن ده بزی ، ملتلی بر آق اول خلاص
یورسون

۵

، قاضی کوبنده ، سن ژوزف فررلر مکتبی

اولسه بیدی یورده کم بایناز ، و هر دقیقه قلبده
بر شعله امید توردی ، فقط ابواه ... یوز
بیک کرملر ابواه

بایباه جق ایشلر قالمش کی شیمدی ده
زوالی قسطمونیز محضاً جهالیز یوزوندن بر
حاقم فلاکتله دوغرو یووارلایوب کیدیور ،
یورا قودامانلرینک بوتون دوشونجه سی ،
مساعیدی مکتب ییقمق ، ... مکتب قباتق ..
ولایته رسماً لایحه ویرمکرمی آراسکز ؟ ..
بوتون مکتبلیلرک دینسز اولدقلری می آرار -
سکز ؟ .. نه لر .. نه لر ...

ایکی کوندنبری مکاتب ابتداییه معلملری
او مینی مینی طلبه لرینه برر یشیل صاریق
صاردیردیلر ، بوندن مقصد اونلرک تعبیرنجه
(کاوورله مسلمانی آیرد) ایتک ایش .
انصاف ... انصاف ... آراتق بوندن فضله

نه یازا بیلیرم ؟

مکتب سلطانی طلبه سی هر طرفده اک کویه
وناموس شکن تحقیرانه هدف اولقی مقدراتی
طاشیان روحلر صبرانه کجدی . انسان
بونلری کوروب ایشلرکجه نه سوبایه جکفی بر
درلو کسدره میور . عقلی باشندن کیدیور ،
اسلامیت برده سی آلتنده ایشلرک بو جنایتلرک
مسئولیتی کیملره عطف ایدم جکفی بک اعلا
بیلور ، فقط نه چاره که : قاضی حضورینه
چیقان ممش آغا قدر صاف اوله میورز ، چونکه
بلغار ، استانبولک سورلری دینده آت اوینا تمقله
منقول ...

دیر بولاظ

۱۳ مارچ سنه ۱۳۲۹

دردنچی صنفده ، اخلاق درسی ! ... نامیله
ویریلان دین درسده [بودرس بوتون صنفلرده
وارددر .] فرملر خریستیاناق دن بشقه ،
اخلاق نامنه برشی سویله من . شریعتمز احکا .
منجه ، هیچ بر اسلامک دیکله مه سی جائز
اولیان شیلری اسلام طلبه لره تکرار ایندیریر .
ویلمیانلره ، بو قاتولیک عام حالی بارچهلرینی
یوزلرجه دفعه یازدیریرلر .

« بونی کورهن بر قاج بیوک قلبی کوچک
اسلاملر بو اخلاق درسی نامی تحتده ویرلمکده
اولان پاپاس هزیانلرینی دیکله مه مک و بو انتریفه .
لره قربان اولان زواللی معصوم قارده شلرینی
[بو مکتبه ، امثالنده اولدینی کبی بش یاشنده
اسلام طلبه وارددر] قورقارمق چاره سی آره .
منه قرار ویریرلر .

« بر جمعه کونی ، فرمز : یازین اخلاق
درسندن تحریراً بر امتحان یابه جفم ، دیر . اسلام
طلبه لر ، یئلرنده ، برشی یازماننی عهد ایدرلر .
ایرتسی کون فرملر سؤالری سویلر اسلام
طلبه لر سوزلرنده نبات ایله برشی یاز .
مازلر ، فرم کاغدلرینی بوش کورونجه قیزار . بریکنی
نخیر ، اونه کنی ترزیل ایدر و کون بویله جه کچر .
« بازار ایرتسی کونی ، پاپاس دهشتلی صورتده
اسلام طلبه لره جیقیشور .

« اشته سزک دینک زده بو وارددر . نیچون
جواب ویرمیور سکز . حرکتکز حسن نیتکزک
نقصانیه دلایلر ، کبی سوزلره جوجقلری
قورقونغه جالبشیر .

قط دینلرینی مدافعه ایچون هریشی کوز .
لرینه آلان بر قاج اقدی طرفندن مجبور سکوت

ایدیلور . پاپاس ، مقام تهدیدده دیر کتوره
بیایدیره جکنی بیان ایله دین درسنه دوام ایدر
اسلام طلبه لر ایسه قطعاً پروغرامه منار اولان !
بو درسی دیکله مزلر و بشقه کتاب آله رق او قو .
منه باشلارلر و بو بویله جه بر قاج کون دوام ایدر .
نهایت ، پاپاسک تحملی قالیهرق ، مخلفیندن
بر کوچک جوجغه دیکله مه سنی امر ایدر .
زواللی معصوم بالجبوریه اطاعت ایدر ، بو
موقتیدن مغرور و بویله بر تضییقه ده ا اول
باشلامدیغه و بویله جه اوج کونلک وعظنی !
اسلام طلبه یه دیکلدر بر مدیکنه متأسف اولان
میسینور ، دیگر بر اقدی به ده ا شدتلیجه ،
برنجی به ویرمش اولدینی امری تکرار ایدر .
سده ، بو دفعه اومادینی درجه ده عکسی بر
مقابله کورنجه ، قابودن چیقمانی ، امرینه
مخالفت ایدن اقدی به سویلر . دیگر اسلام
طلبه لرده ، بو اقدی بی تعقیلاً طیشاری چیقمنه
قالتارلر سده جان چالهرق درس ختامه ایردر
ومسئله فردایه تأخیر اولنور .

« ایرتسی کون دیر کتوره ، ایکنجی دیر کتور ،
وواعظ پاپاسلردن منشکی بر محکمه صنفک ایلری
کلن ایکی طلبه سی جلب ایله استجوابدن صوکره
برده ا بویله برشی یاپارلر سه مکتبدن طرد
ایدیله جکلرینی بیان ایدرلر . بوکا تقدیر تأسف
ایدیله آزددر . حیاتلرینک زهر لیمکده محو
ایدیلمکده اولدیندن ، شبه سز ، ابوبن بی
خبردر . دین درسده طلبه لره سورولان سؤاللرده
[حقیقی دین کلباسنک او امر و قوانینیه اطاعت ایدن
دیندر] کبی سؤاللر بولنور سه آرتق اونه سی
سولک زاندددر ظن ایدرم . عباس حامی

مدیر مسئول : عثمان مطبعه سی توسیع طباعت